

Šta je Hekuba njemu?

(Hamlet)

O, kakav podlac, niski rob sam ja!
Nije li strašno da taj glumac tu
U jednoj pesmi, jednom snu o strasti
Maštom svojom može da prisili dušu
Da od njenog dejstva prebledi mu lik,
U oku budu suze, licem strah,
Jecanje u glasu, *i držanje sve*
*S njegovom maštom da dođe u sklad?*¹ (istakao BS)
A sve ni za šta? Za Hekubu? Šta je
Hekuba njemu, ili on Hekubi,
Da plače za njom! Šta bi radio
Taj da ima povod, pobude za bol:
K'o ja?
Potopio bi scenu suzama,
Jezivom reči cep'o svetu sluh,
Da kriv poludi, nevin da pobledi,
Neprosvećen se zbuni, i da čula
Samoga sluha i vida se zgroze.
(...)
Na posao, moja misli! - Slušao sam
Da krivci, gledajuć kakvu predstavu
Veštinom samom glume behu tol'ko
Potreseni do srca da bi odmah
Priznali javno svoja nedela.
Ubistvo, iako nema jezika,
Progovori organom čudnijim.
Prirediću da glumci igraju

¹ "...and his whole function suiting
With forms to his conceit?"

Nešto što liči ubistvu oca mog
Pred mojim stricem. Ja ću paziti
Na njegov pogled, prozirat do srži.
Trgne 'l se samo, znaću već svoj put!
Ja hoću da imam stvarnije razloge
No ovaj. Gluma zamku nek' mi dadne,
U koju će savest kraljeva da padne.

Prevod: Živojin Simić, Sima Pandurović

Govor glumcima

(Hamlet)

Molim vas, izgovorite taj govor onako kako sam vam ja pokazao, da vam gotovo klizi sa jezika. Ali ako budete žvakali, kao što čine mnogi vaši glumci, onda će mi to biti isto tako prijatno kao da sam opštinskom dobošaru dao da govori moje stihove. Pa nemojte suviše ni testerisati vazduh rukama, ovako; nego budite u svemu umereni. Jer i u samoj bujici, buri, ili, da tako kažem, vihoru strasti, morate imati i pokazati meru, koja će to ublažiti. O, kako me vređa do dna duše kad čujem kakvog plećatog razbarušenog klipana kako u dronjke cepa neku strast, da bi probijao uši najjeftinijoj publici u pozorištu, koja nije ni za šta drugo nego za nerazumljive pantomime ili za galamu. Voleo bih da išibam takvog dripca koji želi da prevaziđe i samog Termaganta; takav bi dripac nadirodio Iroda. Molim vas, izbegavajte to. (...) Ali ne budite ni suviše krotki, već neka vas uči vaše rođeno osećanje mere; udesite radnju prema reči, a reč prema radnji, i naročito se starajte da nikada ne prekoračite granice prirode. Jer svaka takva preteranost pramaši cilj glume, čiji je zadatak, u početku i sad, bio i jeste da bude, tako reći, ogledalo prirode: da vrlini pokaže njeno sopstveno lice, poroku njegovu rođenu sliku, a samom sadašnjem pokolenju i biću sveta njegov oblik, i otisak. Sad ako se u tome pretera, ili ne dotera, nezalnice će se možda smeјati, ali će pametnima biti vrlo mučno. A sud ovih, ako dopustite, mora pretegnuti čitavo pozorište prvih. - O, gledao sam igru nekih glumaca i slušao druge da ih hvale, i to vrlo mnogo, koji, pa da se ne izrazim prostački, nisu imali ni naglasaka krštene duše, ni hoda krštenog, ni nekrštenog, ni čovečjeg; nego se to šepurilo i urlalo, da sam pomislio da je kakav nadničar prirode napravio ljude, a nije ih napravio dobro, tako su nakazno podražavali čovečanstvu. (...) I neka oni što igraju vaše budale ne govore više nego što je za njih napisano. Jer, među njima ima i takvih koji će se sami smeјati, da bi time naterali na smeh i izvestan broj budalastih gledalaca, iako je baš tada, možda, u pitanju kakav važan trenutak radnje. To je ružno, i kod budale koja se tim služi pokazuje sažaljenja dostojnu ambiciju. Idite, spremite se.

Prevod: Živojin Simić, Sima Pandurović